

Biała księga Komisji "Jak zaspokoić potrzeby Europy w zakresie infrastruktury cyfrowej?"

Wkład UNI Europa ICTS w konsultacje publiczne (czerwiec 2024 r.)

Rozwiązanie problemu transformacji cyfrowej

UNI Europa ICTS z zadowoleniem przyjmuje Białą Księgę Komisji, ponieważ zawiera ona dogłębną analizę przyszłych potrzeb inwestycyjnych i nakreśla zmiany regulacyjne w europejskim sektorze łączności elektronicznej. Przez wiele lat europejska branża telekomunikacyjna obserwowała stagnację sprzedaży i nasycenie bazy klientów. Presja na inwestycje jest wysoka, zwrot z kapitału niski, a perspektywy wzrostu ograniczone. Według oceny Komisji infrastruktura łączności w UE nie jest jeszcze wystarczająco rozwinięta, aby sprostać przyszłym wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową i przejściem technologicznym do chmury obliczeniowej i przetwarzania brzegowego. Europa potrzebuje strategii polityki przemysłowej, aby stworzyć i wzmocnić europejskich dostawców sprzętu. Istnieje pilna potrzeba skoordynowanego obszaru rozwoju z integracją małych i średnich przedsiębiorstw oraz wysoce wyspecjalizowanych dostawców technologii telekomunikacyjnych i uznanych dostawców sprzętu sieciowego. W tym kontekście potrzebna jest ambitna współpraca między przemysłem, biznesem i nauką (uniwersytetami).

W tym kontekście zgadzamy się, że zrównoważona, wysokiej jakości i bezpieczna infrastruktura łączności jest niezbędna do uruchomienia technologii takich jak przetwarzanie brzegowe, urządzenia Internetu rzeczy, sztuczna inteligencja, wdrożenie 5G (a wkrótce 6G) lub sieci światłowodowe. Jak słusznie zauważa Komisja w Białej Księdze, dostępność bezpiecznej i wysokiej jakości łączności w całej Europie, w tym na obszarach oddalonych i wiejskich, ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia wszystkim obywatelom korzystania z możliwości innowacyjnych technologii i usług. Jeśli chcemy zniwelować przepaść cyfrową, musi temu towarzyszyć promowanie umiejętności cyfrowych i kompetencji cyfrowych, ponieważ obywatele powinni mieć możliwość faktycznego korzystania z nowych technologii i usług.

Innowacyjne technologie mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju, zarówno pod względem ekologizacji samego sektora łączności elektronicznej, jak i poprzez wspieranie ekologicznej transformacji innych sektorów przemysłu. Pozytywne jest zatem, że Komisja proponuje włączenie wymiaru zrównoważonego rozwoju do Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej.

Efektywne przydzielanie widma i zarządzanie nim może być motorem wzrostu i pomóc w dostarczaniu usług cyfrowych wszystkim obywatelom. Europa potrzebuje bardziej sprawiedliwych ram regulacyjnych dla wszystkich podmiotów w sektorze, aby wzmocnić krajową infrastrukturę cyfrową i dostawców usług w globalnej konkurencji oraz zwiększyć możliwości zatrudnienia.

Komisja koncentruje się jednak na konkurencji w celu napędzania inwestycji, argumentując, że

ostatecznym celem powinno być ograniczenie regulacji sektorowych i sektor, który jest czysto rynkowy i podlega jedynie zasadom konkurencji. Uważamy, że prawdziwie zrównoważona konkurencja dla wszystkich branż

Gracze nie powinni opierać się wyłącznie na cenach, ponieważ może to mieć wpływ na zatrudnienie w sektorze. Nowa strategia musi łączyć zachęty do inwestowania - zwłaszcza w obszarach o niedostatecznym zasięgu - i innowacji, a jednocześnie zapewniać niezbędną politykę rynku pracy, która utrzymuje obecne miejsca pracy, promuje możliwości podnoszenia kwalifikacji i tworzenia miejsc pracy.

Ludzie w centrum transformacji cyfrowej - stymulowanie wzrostu zatrudnienia

Biorąc pod uwagę wyzwania technologiczne wynikające z konwergencji sieci łączności elektronicznej i usług w chmurze oraz obawy dotyczące sytuacji finansowej unijnego sektora łączności elektronicznej przedstawione przez Komisję, zgadzamy się, że ogromne inwestycje w sektorze są potrzebne nie tylko do osiągnięcia celów w zakresie łączności, ale także do wspierania obecnych możliwości zatrudnienia i stymulowania tworzenia nowych miejsc pracy lepszej jakości. UNI Europa ICTS podziela pogląd, że ludzie powinni znajdować się w centrum transformacji cyfrowej i z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki Komisji zmierzające do uniknięcia nowej przepaści społecznej i cyfrowej. Użytkownicy końcowi nie powinni być karani i nie powinni mieć dostępu do usług cyfrowych z powodu niedostępnych cen lub niekorzystnej lokalizacji geograficznej. Zamiast tego popieramy cel, zgodnie z którym wszyscy obywatele UE powinni wszędzie korzystać z bardzo szybkiej łączności. Można to osiągnąć poprzez zapewnienie konkretnych zachęt i narzędzi zapewniających dostęp do technologii w odległych i trudno dostępnych obszarach. Korzystanie z zalet cyfryzacji i nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, powinno stać się dostępne dla wszystkich.

Kiedy mówimy o ludziach, powinniśmy myśleć nie tylko o samych konsumentach i użytkownikach końcowych, ale także o pracownikach ICT, którzy mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wszystkich tych celów.

Podczas gdy UNI Europa ICTS popiera innowacje dla większej korzyści dla wszystkich, chcielibyśmy podkreślić, że zaawansowane technologie, takie jak sztuczna inteligencja (AI), mogą negatywnie wpływać na pracowników. Aby złagodzić potencjalny wpływ na zdrowie, autonomię, prywatność i warunki pracy pracowników, ważne jest, aby promować wykorzystanie sztucznej inteligencji skoncentrowane na człowieku oraz wzmocnić dialog społeczny i negocjacje zbiorowe, gdy nowe technologie są wprowadzane w miejscu pracy¹ (pracownicy w pętli). Jest to zgodne z Europejską Deklaracją Praw Cyfrowych i Zasad Dekady Cyfrowej, która podkreśla ważną rolę partnerów społecznych w transformacji cyfrowej².

Biorąc pod uwagę opis nowego ekosystemu cyfrowego przedstawiony w Białej Księdze, docenilibyśmy odniesienie do tego, w jaki sposób nowe technologie, w szczególności sztuczna inteligencja, powinny być regulowane w odniesieniu do ich wpływu na miejsce pracy³. Podobnie, propozycja nie odnosi się do tego, w jaki sposób wzrost produktywności sztucznej inteligencji może być sprawiedliwie dzielony z pracownikami (w tym redukcja czasu pracy). Związki zawodowe powinny być uprawnione do negocjowania tych zysków, a my popieramy propozycję

¹ Wpływ sztucznej inteligencji na pracowników oraz rola partnerów społecznych i negocjacji zbiorowych były przedmiotem wspólnego projektu UNI Europa i Friedrich Ebert-Stiftung: <https://www.uni-europa.org/news/new-studies-show-42-per-cent-of-trade-unions-are-already-negotiating-on-ai-and-algorithmic-management-across-service-economy/>.

² Europejska deklaracja w sprawie praw cyfrowych i zasad dekady cyfrowej, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles>

³ W tym kontekście chcielibyśmy zwrócić uwagę na wspólną deklarację europejskich partnerów społecznych z branży telekomunikacyjnej "Artificial Intelligence - A Blueprint For Unions And Telecom Companies", https://www.uni-europa.org/old-uploads/2020/12/20201130_UE-ETNO-declaration-AI.pdf.

Wezwanie EKZZ do przyjęcia dyrektywy dotyczącej sztucznej inteligencji w miejscu pracy, opartej na podejściu skoncentrowanym na człowieku i gwarantującej prawo do negocjacji zbiorowych w sprawie sztucznej inteligencji.⁴

Obawiamy się, że Biała Księga nie odnosi się w wystarczającym stopniu do kwestii wzrostu zatrudnienia. Różne scenariusze przedstawione przez Komisję, np. propozycje dotyczące przyspieszonego wyłączenia sieci miedzianych, są omawiane w świetle konkurencji, inwestycji, celów w zakresie łączności i zrównoważonego rozwoju, ale nie z perspektywy zatrudnienia. Niemniej jednak przejście na sieci światłowodowe lub przyjęcie innych zaawansowanych technologii będzie miało wpływ na obecne i przyszłe zatrudnienie w sektorze.

UNI Europa ICTS zasadniczo popiera cele UE w zakresie łączności do 2030 r. i uznaje potencjał światłowodów w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju. Obawiamy się jednak, że zalecana data wyłączenia infrastruktury miedzianej może być nierealistyczna dla niektórych krajów, biorąc pod uwagę różne poziomy wdrożenia światłowodów i różnorodność typów kabli używanych w państwach członkowskich UE⁵. Przedwczesne wyłączenie sieci miedzianej może, w zależności od sytuacji w danym kraju, zagrozić dostępowi dla obywateli, zagrozić ogromnej liczbie miejsc pracy i może stworzyć nierównowagę społeczną, jeśli obowiązki świadczenia usługi powszechnej w segmencie światłowodowym nie zostaną jasno uregulowane. Miałyby to również wpływ na usługi świadczone w interesie ogólnym oraz uczestnictwo obywateli w życiu kulturalnym i społecznym. Przyspieszonemu wyłączeniu infrastruktury miedzianej muszą towarzyszyć odpowiednie środki zapewniające dostęp do nowej infrastruktury sieciowej wszystkim obywatelom Europy.

Konsekwencje zamknięcia miedzi dla rynku pracy muszą zostać szczegółowo przeanalizowane. Aby uniknąć negatywnych konsekwencji dla dużej liczby wysoko wykwalifikowanych osób zatrudnionych w sektorze, należy wprowadzić środki mające na celu podnoszenie i zmianę kwalifikacji. Przejście na sieci światłowodowe wymaga różnych zestawów umiejętności i zwiększa potrzebę szkolenia i przekwalifikowania pracowników na dużą skalę. Aby sprostać wymaganiom zmieniającego się rynku i wspierać istniejącą siłę roboczą w sektorze, ważne jest, aby wszystkie zainteresowane strony - w tym rządy i partnerzy społeczni - znalazły innowacyjne rozwiązania w zakresie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i przejścia pracowników. Jednocześnie należy stworzyć nowe możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi, aby zlikwidować lukę w umiejętnościach w sektorze.

Partnerzy społeczni odgrywają ważną rolę w tym procesie i powinni być zaangażowani w przegląd istniejących programów kwalifikacyjnych i szkoleniowych.

Promując przyspieszone wdrażanie światłowodów, Komisja musi również zająć się problemem warunków pracy. Związki zawodowe zrzeszone w UNI Europa coraz częściej obserwują lekceważenie, a nawet przyzwolenie na nieludzkie warunki pracy w firmach zajmujących się inżynierią lądową.

Często firmy korzystają z usług różnych podwykonawców przy wdrażaniu infrastruktury światłowodowej. Sprawia to, że skuteczne monitorowanie i zgodność z wymogami prawnymi i standardami pracy

⁴ Zob. Manifest EKZZ na wybory europejskie:

<https://www.etuc.org/sites/default/files/publication/file/2023->

[11/ETUC%20Manifesto%20for%20the%202024%20European%20Parliament%20elections EN_0.pdf](#)

⁵ W niektórych państwach członkowskich sieci kabli koncentrycznych lub hybrydowe sieci światłowodowo-koncentryczne są wykorzystywane do zapewnienia dostępu do Internetu znacznej liczbie gospodarstw domowych.

znacznie trudniejsze. Biała Księga musi wskazywać, że ogólnokrajowa ekspansja łączy szerokopasmowych powinna być głównym celem UE, ale nie może się to odbywać kosztem siły roboczej w firmach telekomunikacyjnych i ich podwykonawców. Komisja Europejska musi włączyć do Białej Księgi zapisy dotyczące sankcji, a w skrajnych przypadkach zakazu pracy dla klientów i wykonawców, którzy akceptują lub stosują naruszenia MOP i krajowych standardów pracy, zwłaszcza w odniesieniu do płac minimalnych. Ponadto zamówienia publiczne nie powinny być udzielane firmom naruszającym prawa pracownicze, podcinającym konkurencję i świadczącym usługi niskiej jakości.⁶

Przejście do nowego ekosystemu cyfrowego może zakończyć się sukcesem tylko wtedy, gdy proponowanym działaniom będą towarzyszyć solidne środki polityki społecznej, które zminimalizują ryzyko i zmaksymalizują możliwości dla europejskich pracowników. Innowacyjność, zatrudnienie i wzrost gospodarczy zależą od zdolności do inwestowania w przyszłe szanse na zatrudnienie pracowników sektora ICT. Dlatego chcielibyśmy, aby Komisja bardziej szczegółowo omówiła związek między proponowanymi środkami politycznymi a tworzeniem większego zatrudnienia i wzrostu w sektorze. Kiedy omawiamy różne scenariusze przyszłości sektora łączności elektronicznej, obrona i tworzenie miejsc pracy powinny znajdować się w centrum dyskusji.

⁶ Zobacz także żądanie UNI Europa dotyczące zmiany unijnego prawa zamówień publicznych:

ICT & related
services

<https://www.uni-europa.org/eu-affairs/procuringdecentwork/>